

Komission ehdotus muutoksiksi yhteisen maatalouspolitiikan asetukseen (EU) N:o 1308/2013, (EU) 2021/2115 ja (EU) 2021/2116 viljelijöiden aseman vahvistamiseksi elintarvikeketjussa

Kokous

-

Eduskuntatunnus

U 2/2025 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 10.12.2024 asetusehdotuksen muutoksiksi yhteisen maatalouspolitiikan asetukseen (EU) N:o 1308/2013, EU 2021/2115 ja (EU) 2021/2116 viljelijöiden aseman vahvistamiseksi elintarvikkeiden toimitusketjussa (COM (2024) 577 final). Asiaa on käsitelty maatalous- ja kalastusneuvoston alaisessa Maatalouden erityiskomiteassa (MEK) Puolan puheenjohtajakaudesta lähtien. MEK antoi 19.5.2025 valtuutuksen (myöhemmin neuvoston neuvottelumandaatti) Euroopan parlamentin kanssa käytäviä neuvotteluja varten. Euroopan parlamentti äänesti kannastaan täysistunnossa 8.10.2025.

Neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat käyneet kolmikantaneuvotteluita asiasta Tanskan puheenjohtajakaudelta lähtien. Kolmikantaneuvotteluita järjestettiin 12.11.2025 ja 10.12.2025. Tämän lisäksi neuvotteluosapuolet ovat järjestäneet useita teknisiä kolmikantaneuvotteluita. Asetuksesta ei päästy sopuun Tanskan puheenjohtajakaudella, sillä neuvoston ja Euroopan parlamentin näkemykset eriävät toisistaan. Euroopan parlamentti on ehdottanut komission alkuperäisen ehdotuksen soveltamisalaa laajempia muutoksia esimerkiksi kaupan pitämisen ehtojen osalta.

Ehdotuksen käsittely on jatkunut Kyproksen puheenjohtajakaudella. Puheenjohtajavaltio pyysi 19.1.2026 MEK:ltä ohjeistusta jatkoneuvotteluihin. Seuraavat kolmikantaneuvottelut on tarkoitus järjestää 5.3.2026. Sitä ennen neuvotteluosapuolet keskustelevat asetuksesta teknisissä kolmikantaneuvotteluissa.

Tällä jatkokirjeellä annetaan lisätietoja neuvottelutilanteesta, kuvataan käsittelyn aikana saatuja lisätietoja ja täsmennetään Suomen kantoja tietyiltä osin. Ehdotuksella on yhteys komission kesällä 2025 antamaan tulevan rahoituskauden yhteistä maatalouspolitiikkaa (YMP) koskevaan asetusehdotukseen yhteisen markkinajärjestelyasetuksen muutoksesta (ks. U 56/2025 vp).

Suomen kanta

Eduskunnalle 6.2.2025 toimitetussa kirjelmässä U2/2025 vp esitettyä valtioneuvoston kantaa täydennetään ja täsmennetään seuraavasti:

Suomi näkee tärkeänä alkutuottajan sopimusaseman ja koko elintarvikeketjun tasapainon kehittämisen oikeudenmukaisempaan suuntaan. Suomi katsoo, että neuvoston neuvottelumandaatti on Suomen neuvottelutavoitteiden mukainen, mutta Suomi voi osoittaa joustavuutta yksittäisten asioiden osalta. Suomi pitää tärkeänä, että asetusehdotuksesta saavutettaisiin pian yhteisymmärrys ja ehdotukset viljelijöiden aseman parantamiseksi saataisiin voimaan. Suomi on valmis tarkastelemaan myös komission alkuperäisen ehdotuksen soveltamisalan ulkopuolelle meneviä ehdotuksia.

Suomen kanta komission kesällä 2025 antamaan yhteisen markkinajärjestelyasetuksen muutokseen on kuvattu U-kirjelmässä U 56/2025 vp. Suomi on samassa yhteydessä ottanut kantaa komission ehdotukseen kaupan pitämisen vaatimusten ja tiettyjen lihannimien ja ruhonosien nimitysten rajaamiseen vain lihatuotteille.

Suomi suhtautuu lihan ja lihatuotteiden suojeluun varauksellisesti, mutta kuitenkin pragmaattisesti. Erityisesti muotoon liittyvät ilmaisut ovat vakiintuneita eivätkä nimet kuten pihvitomaatti, kasvisnakki, kalahampurilainen tai kalapihvi johda kuluttajia harhaan. Suomi ei pidä tarkoituksenmukaisena tällaisten nimien suojaamista parlamentin ehdottamalla tavalla, sillä se aiheuttaisi turhaa sääntelyä ja hallinnollista taakkaa yrityksille. Lihannimiin ja ruhonosiin (kuten esimerkiksi komission ehdottamat naudanliha, vasikanliha, sianliha, siipikarja, kana, kalkkuna, ankka, hanhi, lampaanliha, karitsanliha, vuohenliha, koipipala, sisäfilee, ulkofilee, kylki, kylkipaisti, kylkiluut / ribsit, lapa, potka, kyljys, siipi, rinta, reisi, rintapala, entrecôte, T-luupihvi, paahtopaisti, pekoni) liittyvää suojausta voidaan tarvittaessa pitää hyväksyttävänä. Suomi näkee tarpeellisena neuvoston keskustelussa esiin nousseen ehdotuksen siitä, että kalatuotteet jätettäisiin suojauksen ulkopuolelle.

Yleisesti Suomi näkee parempana käsitellä kaupan pitämisen vaatimusten muutoksia vuonna 2025 annetun yhteisen markkinajärjestelyasetuksen muutosehdotuksen yhteydessä eikä tämän vuonna 2024 annetun tuottajan aseman parantamista koskevan muutosehdotuksen käsittelyn yhteydessä, mutta Suomi voi osoittaa joustavuutta, jotta asiassa saadaan ratkaisu aikaan.

Suomi kannattaa kirjallisia sopimuksia pääsääntönä elintarvikeketjussa. Maitosektorin osuuskunnille ei pidä tuottaa lisää työtä tai hallinnollista taakkaa.

Hamppua koskevien ehdotusten keskustelu olisi johdonmukaisempi käydä tulevaa YMP-kautta koskevan uudistuksen yhteydessä, jotta komission hamppua koskevat muutosehdotukset pystytään käymään läpi kokonaisuutena. Suomen kannat asiaan on määritelty U-kirjelmässä U 56/2025 vp.

Pääasiallinen sisältö

Komission asetusehdotuksen pääasiallinen sisältö on kuvattu yksityiskohtaisesti valtioneuvoston kirjelmässä U 2/2025 vp. Seuraavassa kuvataan käsittelyn aikana saatuja lisätietoja erityisesti tässä jatkokirjeessä täsmennettyjen Suomen kantojen kannalta.

Lisäksi annetaan lisätietoja neuvottelutilanteesta sekä neuvottelukysymyksistä, joiden arvioidaan olevan keskeisimpiä.

Yleistä

Neuvottelut oletettavasti edellyttävät, että asetuksesta sovitaan pakettina, jossa huomioidaan myös joiltain osin kaupan pitämisen vaatimusten muutokset.

Neuvosto on neuvottelumandaatissaan korostanut, että asetusmuutoksen perimmäisenä tarkoituksena on viljelijöiden aseman vahvistaminen. Neuvoston neuvottelumandaatti päättyy komission alkuperäisen ehdotuksen soveltamisalassa.

Kaupan pitämisen vaatimukset

Kolmikantaneuvotteluissa on erityisesti nostettu esiin kaupan pitämisen vaatimukset. Nämä sisältyvät Euroopan parlamentin neuvottelukantaan. Näihin sisältyy myös ehdotus laajentaa 75 artiklan 3 kohdan kaupan pitämisen vaatimusta maataloustuotannon paikasta ja/tai alkuperästä koskemaan niitä kaikkia tuotteita, joista voidaan antaa kaupan pitämisen vaatimuksia. Ala- ja tuotekohtaiset kaupan pitämisen vaatimukset annetaan tällä hetkellä delegoiduilla asetuksilla. Tämä tarkoittaisi sitä, että jatkossa komissio voisi antaa delegoiduilla säädöksillä sellaisia kaupan pitämisen vaatimuksia, joissa pitää ilmaista maataloustuotannon paikka ja/tai alkuperä.

Lihan ja lihatuotteiden nimitysten osalta keskustelussa on ollut Euroopan parlamentin ehdottama listaus (esim. pihvi, makkara jne.), mutta kompromissina esille on noussut komission kesällä 2025 tulevaa YMP-kautta koskevat säädösehdotukset (ml. säädösehdotus koskien yhteisen markkinajärjestelyasetuksen (EU) N:o 1308/2013 uudistamista) ja niihin sisältyvä lihan ja lihatuotteiden nimityksiä koskeva ehdotus. Tämä ehdotus koskee tiettyjen lihannimien ja ruhonosien nimitysten varaamista vain lihatuotteille.

Maatalouden erityiskomiteassa on käyty keskusteluja mm. kalatuotteiden jättämisestä suojauksen ulkopuolelle sekä siitä, ettei tiettyjä nimityksiä pidä ylisuojella. Keskustelussa on noussut esiin, että vakiintuneet nimitykset, kuten pihvitomaatti, eivät johda kuluttajia harhaan.

Sopimussuhteet

Komission prioriteettina on kirjallisten sopimusten pakollisuus viljelijöiden hyväksi. Neuvosto on korostanut neuvotteluissa, että joustavuus pakollisten kirjallisten sopimusten soveltamisesta pitäisi koskea kaikkia sektoreita, myös maitosektoria. Neuvoston neuvottelumandaattiin sisältyykin mahdollisuus jäsenvaltion antamaan yleiseen kaikille sektoreille sovellettavaan poikkeukseen. Puheenjohtajavaltio on pyrkinyt löytämään neuvotteluissa ratkaisun, joka ottaisi huomioon neuvoston neuvottelumandaatin ja ehdottanut mm. mallia, jossa osuuskuntia koskevaa poikkeusmahdollisuutta tarkennettaisiin. Yleinen muita toimijoita kuin osuuskuntia koskeva poikkeusmahdollisuus maito ja maitotuotteiden osalta poistettaisiin, mikä tarkoittaa sitä, että esim. maidontuottajien ja yksityisten meijereiden välisiin sopimuksiin sovellettaisiin kirjallisen sopimuksen vaatimuksia. Tarkistuslausekkeen osalta keskusteluissa on ollut tarkistuslausekkeen soveltaminen yli 12 kuukautta kestävien sopimusten osalta neuvoston kannan tapaan.

Muut kysymykset

Neuvotteluissa on ollut esillä myös parlamentin ehdotus asetuksen hampun tuontia koskevaan 189 artiklaan. Jäsenvaltioista osa on korostanut, että asiasta tulisi keskustella YMP-reformin yhteydessä.

Neuvoston neuvottelumandaatin (9099/25) keskeisimmät muutokset

Jäsenvaltiot antoivat puheenjohtajavaltiolle neuvottelumandaatin kolmikantaneuvotteluihin Euroopan parlamentin kanssa MEK:ssä 19.5.2025.

Sopimussuhteet

Neuvoston neuvottelumandaatissa 148 sekä 168 artikloiden sovittelumekanismi olisi jäsenvaltioille vapaaehtoinen, kun se komission ehdotuksessa oli pakollinen.

Neuvoston neuvottelumandaatissa on tehty ehdotukseen muutoksia tiettyjen kirjallisia sopimuksia koskevien poikkeusmahdollisuuksien osalta. Esimerkiksi pienten toimitusten raja on nostettu komission ehdottamasta 10 000 eurosta 20 000 euroon. Lisäksi neuvoston kannassa poikkeusmahdollisuuksia on muutettu yleisesti sovellettavista jäsenvaltion päätettävissä oleviksi.

Neuvoston neuvottelumandaatissa on myös yleinen poikkeusmahdollisuus kirjallisista sopimuksista. Poikkeus koski niin maitoa tai maitotuotteita kuin muitakin tuotteita. Poikkeuksen mukaan jäsenvaltio voisi toimialaorganisaatiota tai viljelijöiden edustajia kuultuaan päättää, että kirjallisia sopimuksia ei vaadita, niissä tilanteissa, joissa artiklan kirjallisia sopimuksia koskevien säännöksen tavoitteet ennakoitavuuden, avoimuuden ja hintojen siirron vaikutuksista on saavutettu kyseisten tuotteiden osalta tai kirjalliset sopimuksia koskevat veloitteet eivät olisi näiden tuotteiden osalta asianmukaisia tai oikeasuhtaisia.

Tarkistuslauseketta koskevaan kohtaan on neuvoston kannassa muutos siten, että yli 12 kuukauden sopimukseen tulee sisältyä tarkistuslauseke, johon viljelijät ja tuottajaorganisaatiot voivat vedota.

Tuottajaorganisaatiot

Neuvosto on poistanut kohdan, jonka mukaan ilman virallista tuottajaorganisaatioasemaa oleva tuottajaorganisaatio, kuten osuuskunta, voisi poiketa tietyistä kilpailusäännöistä virallisesti tunnustettujen tuottajaorganisaatioiden tapaan.

Uudet vapaaehtoiset ilmaisut

Neuvoston neuvottelumandaatissa on tarkennettu tietyin osin säännöstä koskien ”lyhyt toimitusketju”-ilmaisun käyttöä. Neuvostottelumandaatissa ilmaisun käytön kriteereinä on joko suora yhteys viljelijän ja loppukuluttajan välillä ja mikäli tarpeen, niin välissä voi olla yksi välittäjä, kuitenkin niin, että loppukuluttaja voi helposti tunnistaa tuotteen tuottajan. Komission alkuperäisessä ehdotuksessa ei ollut mahdollisuutta välikäteen. Toinen vaihtoehtoinen kriteeri ilmaisun käytölle on läheinen yhteys viljelijän ja loppukuluttajan välillä rajatuin määrin välikäsiä sekä maantieteellinen läheisyys viljelijän, välikäsien ja tuotteen lopullisen kuluttajan välillä.

Parlamentin neuvottelukannan keskeisimmät muutokset

Euroopan parlamentti ehdottaa komission alkuperäisen ehdotuksen soveltamisalaa laajempia muutoksia. Parlamentin muutosehdotukset eivät koske pelkästään viljelijöiden sopimussuhteita ja tuottajaorganisaatioita vaan myös esimerkiksi kaupan pitämisen vaatimuksia.

Kaupan pitämisen vaatimukset

Parlamentti ehdottaa muutosta kaupan pitämisen vaatimuksia koskevaan 75 artiklaan, niin että mahdollisuus alkuperätiedon ilmoittamiseen kaikista tuotteista, jotka kuuluvat kaupan pitämisen vaatimusten soveltamisalaan, laajennettaisiin.

Parlamentti ehdottaa, että asetuksen liitteeseen VII sisällytettäisiin uusi IIa osa koskien lihaa, lihavalmisteita ja raakalihavalmisteet. Parlamentin muutosehdotuksessa todetaan, että 'lihalla' tarkoitetaan eläinten syötäviä osia, myös verta. Lihasta käytettävät termit ja nimitykset, jotka kuuluvat elintarviketietoasetuksen (EU) N:o 1169/2011 soveltamisalaan ja joita käytetään tällä hetkellä tarkoittamaan lihaa ja paloitetua lihaa, saa käyttää yksinomaan eläinten syötävistä osista. Parlamentti määrittelee myös raakalihavalmisteen ja lihavalmisteen. Lihavalmisteiden osalta parlamentti rajaa seuraavat nimitykset käytettäväksi vain lihatuotteissa: pihvi, leike, makkara, purilainen, hampurilainen, munankeltuainen ja munanvalkuainen. Lisäksi parlamentti ehdottaa, että siipikarjanlihan kaupan pitämisen vaatimusten osalta annetussa asetuksessa määritellyt siipikarjatuotteet ja siipikarjan palat tarkoittavat yksinomaan eläinten syötäviä osia ja siipikarjanlihaa sisältäviä tuotteita. Parlamentin muutosehdotukseen kuuluu myös uusi säännös, jonka mukaan edellä mainittuja nimityksiä ei saa käyttää mistään muusta tuotteesta kuin näistä tuotteista eikä myöskään solukasvatuksella saaduista tuotteista. Parlamentti ehdottaa muutoksia myös säännökseen liittyen maataloustuotannon paikasta ja/tai alkuperästä ilmoittamisesta osana kaupan pitämisen vaatimuksia.

Parlamentti ehdottaa lisättäväksi etikkaa yhteisen markkinajärjestelyasetuksen 1 artiklaan, jossa on lueteltu asetuksen soveltamisalaan kuuluvat maataloustuotteet. Lisäksi parlamentti ehdottaa etikan määritelmää liitteessä II. Sen mukaan termiä "etikka" käytetään ainoastaan tuotteesta, joka on saatu pelkästään kaksinkertaisen käymisen, alkoholi- ja etikkakäymisen, biologisella prosessilla nesteistä tai muista maatalousperäisistä aineista. Ilmaisuun on liityttävä aina viittaus käytettyyn raaka-aineeseen. Kaikki muut nimitykset ovat kiellettyjä lukuun ottamatta viittauksia makua antaviin ainesosiin. Lisäksi ilmaisu "etikka" ei saa käyttää etikan ja elintarvikelaatuisen etikkahapon sekoituksista ja etikan etikkahappopitoisuus, joka ilmaistaan etikan kokonaishappopitoisuutena g / 100 ml, esitetään merkinnässä muodossa "happopitoisuus ... %";

Sopimussuhteet

Parlamentti ehdottaa komission tavoin pakollisen sovittelumekanismin perustamista sekä maitoa ja maitotuotteita koskeviin sopimuksiin (148 artikla) ja muiden tuotteiden sopimukseen (168 artikla). Parlamentin mukaan sovittelumekanismin käytön on oltava sopimuspuolille vapaaehtoista, ja siihen voi kuulua viljelijöitä edustavien organisaatioiden edustajia.

Parlamentin kannassa on komission tapaan kirjaus siitä, että sopimukset on tehtävä kirjallisesti. Parlamentti ehdottaa täsmennystä säännökseen niin, että sopimus on tehtävä kirjallisesti joko paperilla tai digitaalisessa muodossa.

Parlamentti myös täsmentää komission ehdotusta sopimuksen hinnan määräytymisestä. Komission ehdotuksessa hinta on mahdollista määritellä joko kiinteänä tai se voidaan määritellä eri indikaattoreiden avulla. Näissä indikaattoreissa tulisi heijastua markkinaolosuhteiden ja tuotantokustannusten muutokset. Parlamentti lisää näihin indikaattoreihin myös mm. inflaation ja tuotannon kokonaiskustannukset, mukaan lukien viljelijöiden palkkion.

Parlamentti ehdottaa komission tapaan, että maidon ja maitotuotteiden osalta yli kuuden kuukauden sopimukseen sisältyisi tarkistuslauseke, johon viljelijät ja tuottajaorganisaatiot voivat vedota sopimukseen. Futuuri kauppaa käyvien alojen osalta sovellettaisiin yli 12 kuukautta pitkiä sopimuksia. Parlamentti tarkentaa säännöstä niin, että viljelijä tai tuottajaorganisaatio voi vedota tarkistuslausekkeen käyttöön ennakoimattomien olosuhteiden, esimerkiksi äärimmäisten sääilmiöiden, eläintautien leviämisen, geopoliittisten

jännitteiden tai muiden sellaisten syiden perusteella, joiden vuoksi sovittu hinta ei kata enää viljelijöiden kustannuksia.

Parlamentin muutosehdotuksiin sisältyy yleinen mahdollisuus kirjallisista sopimuksista poikkeamiseen osuuskuntien ja tuottajaorganisaatioiden jäsenille. Parlamentti on siirtänyt pieniä yrityksiä ja tuotteen toimituksen yhteydessä maksettujen tilanteiden poikkeukset jäsenvaltioiden päätettäväksi. Parlamentti ehdottaa pienten toimitusten rajan laskemista komission ehdottamasta 10 000 eurosta 4000 euroon. Jäsenvaltiot voisivat määrittää, vaaditaanko pienistä toimituksista kirjallista sopimusta.

Parlamentti ehdottaa tietyin osin erilaisia säännöksiä maitoalan ja muiden alojen välisiin sopimuksiin. Muiden alojen osalta jäsenvaltiot voivat toimialakohtaisen organisaation tai sellaisen organisaation pyynnöstä, jonka katsotaan edustavan laajalti tiettyä maatalousalaa, päättää vapauttaa tietyt erityisalat, maitoalaa lukuun ottamatta, kirjallisen sopimuksen tekemistä koskevasta vaatimuksesta.

Parlamentti ehdottaa komission tapaan, että myös ilman virallista tuottajaorganisaatioasemaa oleva tuottajaorganisaatio, kuten osuuskunta, voisi saada poikkeuksen tietyistä kilpailusäännöistä, kuten virallisen aseman omaavat tuottajaorganisaatiot. Tällainen organisaatio voisi suunnitella tuotantoa, optimoida tuotantokustannuksia, saattaa markkinoille ja neuvotella maataloustuotteiden toimitussopimuksia jäsentensä puolesta niiden koko tuotannon tai sen osan osalta. Edellytyksenä on, että tämä organisaatio täyttää markkinajärjestelyasetuksessa määritellyt tuottajaorganisaatioita ja sen hyväksyntää koskevat edellytykset. Parlamentti täsmentää säännöstä vielä, että tuottajaorganisaatioon, myös osuuskuntaan, tai mihin tahansa muuhun vastaavaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti rekisteröityyn oikeudelliseen muotoon, joka on hakenut hyväksyntää mutta jota jäsenvaltio ei ole hyväksynyt tuottajaorganisaatioksi, voidaan soveltaa tätä poikkeusta viiden vuoden kuluessa hyväksymishakemuksen jättämispäivästä.

Uudet vapaaehtoiset ilmaisut

Parlamentti ehdottaa joitain muutoksia komission alkuperäiseen ehdotukseen ilmaisujen ”reilu” ja ”oikeudenmukainen” käyttöön. Parlamentin mukaan viljelijöiden tai heitä edustavien järjestöjen on annettava ennakkosuostumus ilmaisujen käyttöön. Parlamentti myös lisää ilmaisujen käyttöön lisäkriteerejä. Parlamentti ehdottaa myös muutosta ilmaisun ”lyhyt toimitusketju” käyttöön. Parlamentti ehdottaa kriteereiksi komission ehdottaman suoran yhteyden viljelijän ja lopputuotteen kuluttajan välillä myös mahdollisuutta vähäiseen määrään välittäjiä ja laajentaa ilmaisun käyttämisen myös osuuskunnan tai tuottajaorganisaation tuottamiin tuotteisiin. Kriteeriä maantieteellisestä läheisyydestä ehdotetaan täsmennettävän niin, että sillä voidaan tarkoittaa lyhyttä etäisyyttä tai matka-aikaa myös rajat ylittävissä tilanteissa.

Muuta

Parlamentti ehdottaa muutosta myös CMO-asetuksen intervention viitekynnyksiä koskevaan 7 artiklaan. Lisäksi se ehdottaa valkoisen sokerin, lampaanlihan, jäähdytetyn tai jäädytetyn sianlihan sekä jäähdytetyn tai jäädytetyn kananlihan lisäämistä asetuksen 11 artiklaan, jossa säädetään julkiseen interventioon hyväksyttävistä tuotteista.

Parlamentti ehdottaa muutosta asetuksen 189 artiklaan, joka koskee hampun tuontia.

Parlamentti ehdottaa myös muutoksia asetuksen 210a artiklaan kestävyyttä edistävästä aloitteista.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Ehdotuksen oikeusperustana on yhteistä maatalouspolitiikkaa koskeva Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 42 artiklan ensimmäinen alakohta ja 43 artiklan 2 kohta.

Ehdotukset käsitellään tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä Euroopan parlamentin kanssa. Neuvostossa päätökset tehdään määräenemmistöllä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Mietinnön vastuuvaliokunta on Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta ja mietinnön esittelijänä toimii Céline Imart (EPP, Ranska).

Euroopan parlamentti äänesti ensimmäisen käsittelyn kannastaan asetusehdotukseen täysistunnossa 8.10.2025. Euroopan parlamentin neuvottelukanta löytyy asiakirjasta T10-0214/2025.

Kansallinen valmistelu

U-jatkokirjettä on esitelty maatalous- ja elintarvikejaoston (EU18) kokouksessa 5.2.2026. U-jatkokirje käsiteltiin EU18-jaoston kirjallisessa menettelyssä 9.-10.2.2026.

Eduskuntakäsittely

Valtioneuvoston kirjelmä U 2/2025 vp 6.2.2025

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto MmVL 1/2025 vp 26.2.2025 vp
Suuri valiokunta 28.2.2025: Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 11/2025 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ahvenanmaan asemasta on kerrottu tarkemmin U-kirjelmässä U 2/2025 vp.

Kaupan pitämisen ehtojen muutoksilla ei olisi näkyvissä välittömiä muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Lihan ja lihatuotteiden nimitysten suojele aiheuttaisi mahdollisesti yrityksille kustannuksia, sillä tuotteita jouduttaisiin nimeämään uudestaan ja pakkausmerkintöjä muuttamaan. Lisäksi suojele lisäisi valvontaa ja hallinnollista taakkaa.

Elintarviketietoasetuksessa (EU) 1169/2011 säädetään, että kuluttajia ei saa johtaa harhaan. Ruokaviraston ohjeistuksen mukaan eläimeen tai ruhonosaan viittavia nimityksiä ei kasvipohjaisissa valmisteissa tulisi käyttää. Sen sijaan tuotteen muotoon viittavia nimityksiä, kuten vaikka kasvispihvi, voisi käyttää.

Eräät jäsenvaltiot ovat kuitenkin antaneet viime vuosina kansallisia säädöksiä tuotteiden nimistä, jotka olisivat sallittuja vain eläinperäisille tuotteille.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Osana tulevaa rahoituskautta 2028-2034 koskevien ehdotusten kokonaisuutta, komissio julkaisi 16.7.2025 ehdotuksen yhteisen markkinajärjestelyasetuksen muuttamisesta

siltä osin kuin on kyse kouluhedelmä-, -vihannes- ja -maitojärjestelmästä (EU:n kouluja-kelujärjestelmä), alakohtaisista interventioista, valkuaisalan luomisesta, hamppua koskevista vaatimuksista, juuston, valkuaiskasvien ja lihan kaupan pitämisen mahdollisista vaatimuksista, lisätuontitullien soveltamisesta, maataloustuotteiden saatavuutta hätätilanteissa ja vakavissa kriisitilanteissa koskevista säännöistä sekä vakuuksista ja siihen liittyvät liitteet I-II (COM(2025) 553 final). Kyseiseen ehdotukseen sisältyy kaupan pitämisen vaatimukseen ehdotus tiettyjen lihannimien ja ruhonosien suojelusta (naudanliha, vasikanliha, sianliha, siipikarja, kana, kalkkuna, ankka, hanhi, lampaanliha, karitsanliha, vuohenliha, koipipala, sisäfilee, ulkofilee, kylki, kylkipaisti, kylkiluut / ribsit, lapa, potka, kyljys, siipi, rinta, reisi, rintapala, entrecôte, T-luupihvi, paahtopaisti, pekoni).

Asiakirjat

COM(2024)577 final
9099/25
16513/25

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Jertta de Mazières, MMM/RTO/MARY, puh. 0295 162 113,
jertta.demazieres@gov.fi

Neuvotteleva virkamies Sanna-Helena Fallenius, MMM/EUKA, puh. 0295 162 073,
sanna-helena.fallenius@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/1164/2024
-

Liitteet -

Viite -